

EGZAMINY W „PIGUŁCE”

**CO WARTO
I W JAKIM
CELU** ?

Jako nauczyciel często słyszę: „uczysz się dla siebie” – stwierdzenie wypowiediane przez rodziców moich uczniów, chcących zmotywować swoje dzieci, kiedy te mają kiepski dzień i nie do końca wyrażają chęć uczestnictwa w zajęciach. Co to właściwie znaczy „uczyć się dla siebie”? Jak sprawdzić, czy czas poświęcony na naukę języka przyniósł jakiegokolwiek wymierne rezultaty? Jednym z narzędzi monitoringu procesu nauki są egzaminy zewnętrzne, które rzetelnie sprawdzają umiejętności językowe i dają obiektywny obraz tego, jak szkoła (publiczna, prywatna, językowa) przygotowuje do posługiwania się językiem poza jej murami.

Egzaminy Cambridge English Qualifications

zdecydowanie najbardziej rozpoznawalne egzaminy na całym świecie, które są honorowane przez uczelnie oraz pracodawców w krajach anglojęzycznych. Zdany egzamin gwarantuje otrzymanie certyfikatu zgodnego ze skalą CEFR, który daje językową przepustkę do pracy i nauki w wielu państwach i jeszcze większej liczbie instytucji i firm.

- **Zdanie egzaminu First (FCE) na poziomie B2** daje szansę na pracę w firmie, gdzie językiem stosowanym w komunikacji jest angielski, pozwala też na wzięcie udziału w kursie wstępnym, przygotowującym do studiów w języku angielskim. W zależności od regulaminu i statutu wyższych uczelni w Polsce, pozwala na zaliczenie zajęć z języka angielskiego i zwolnienie z egzaminu końcowego oraz daje szansę na start w programach wymiany międzyuczelnianej. Honoruje go Urząd Służby Cywilnej przy wymaganiach dotyczących aplikantów na pracowników polskiej służby cywilnej oraz MEN jako potwierdzenie wymaganej znajomości języka od pilotów wycieczek. FCE umożliwia też rozpoczęcie studiów pierwszego stopnia w języku angielskim w krajach nieanglojęzycznych. Ponadto, jest poziomowym odpowiednikiem matury rozszerzonej z języka angielskiego.
- **Zdanie egzaminu Advanced (CAE) na poziomie C1** udowadnia pracodawcom i uczelniom wyższym, że posiadacz certyfikatu na tym poziomie płynnie posługuje się językiem angielskim w różnorodnych sytuacjach. Korzyści ze zdania egzaminu na tym poziomie są identyczne jak te wynikające ze zdania egzaminu First (FCE), ale są powiększone o kilka bonusów. CAE jest honorowany przez MSZ jako potwierdzenie umiejętności językowych do nadania stopnia dyplomatycznego. Ponadto Advanced przydatny jest w rekrutacji na prawie wszystkie uczelnie brytyjskie: w uzyskaniu do 70 dodatkowych punktów UCAS Tariff, w rekrutacji na uniwersytety i instytucje TAFE w Australii, w uzyskaniu wizej studenckiej do Australii oraz w rekrutacji na uczelnie wyższe w USA i Kanadzie.
- **Zdanie egzaminu Proficiency (CPE) C2** – poza korzyściami wymienionymi już przy poprzednich egzaminach jest dowodem dla pracodawców, że posiadacz certyfikatu odnajdzie się w każdej językowej sytuacji. Co więcej, CPE daje możliwość rozpoczęcia studiów podyplomowych lub doktoranckich na anglojęzycznym uniwersytecie.

Ale egzaminy Cambridge Qualifications to nie tylko sekcja Main Suite. Kolejną grupą są **egzaminy YLE: Starter, Movers i Flyers**, których korzyść płynąca ze zwiększenia motywacji jest nie do przecenienia.

Egzaminy YLE przeznaczone są dla dzieci i młodzieży w wieku od siedmiu do dwunastu lat. Można je zdawać na trzech poziomach trudności: Starters (pre A1), Movers (A1) oraz Flyers (A2). Składają się z trzech części: czytania i pisania, słuchania oraz mówienia. Są kolorowe i przyjazne (zarówno formą jak i treścią) dla najmłodszych zdających. Tych egzaminów nie sposób nie zdać. Zamiast punktów procentowych dzieci otrzymują certyfikaty z tarczami, na odwrocie których znajdują się objaśnienia dotyczące ich poziomu zaawansowania językowego.

To wszystko wzmacnia motywację uczniów do dalszej nauki. Nawet ci najmłodszy, najmniej zaawansowani, podchodzący do YLE Starters mają szansę odkryć, że czas spędzony na zajęciach dał im narzędzia do komunikacji w języku obcym, z których potrafią korzystać bez pomocy rodzica, nauczyciela czy lektora. Rokrocznie widzę, jak zdający z coraz większą chęcią przychodzą na zajęcia i chcą więcej. Profity w szkole? To zależy. Znam nauczycieli, którzy za pokazanie certyfikatu wstawiają ocenę częściową, znam takich, którzy podwyższają ocenę na koniec roku lub wstawiają szóstkę na semestr. Ważne jest, by zdający poczuł, że osiągnął duży sukces językowy, tak naprawdę jest. Korzyść uboczna – pierwsze zmierzenie się z sytuacją egzaminacyjną, opanowanie stresu i nauka gospodarowania czasem. A z racji tego, że jest to egzamin zewnętrzny – dodatkowa i co najważniejsze obiektywna informacja dla rodzica, co dzieje się na zajęciach w szkole, a dla nauczyciela czy lektora weryfikacja pracy i wskazówka, nad czym należy z danym uczniem popracować.

Żaden z egzaminów Cambridge nie zwalnia z matury czy egzaminu ósmoklasisty, ale przygotowanie się do nich może świetnie wpisać się w naukę do egzaminów państwowych. Odpowiednikiem matury, jak już wcześniej wspominałem, jest First (FCE). Odpowiednikiem egzaminu ósmoklasisty – **egzamin PET**. Zawiera on formy zadań i tematykę, która pojawia się na egzaminie ósmoklasisty. Wystarczy porównać arkusze, by odkryć, że zarówno listening, jak i reading oraz writing przenikają się dość swobodnie i pozwalają na wzmocnienie przygotowań do egzaminu kończącego szkołę podstawową. Poza tym podejście do egzaminu PET pozwala zapoznać się z formą i daje dość konkretne wyobrażenie, jak wyglądają inne egzaminy Cambridge, do których – jak już pisałem – warto podchodzić. Dodatkowo daje on szansę na zmierzenie się ze stresem i przećwiczenie umiejętnego wykorzystania czasu dostępnego podczas pisania egzaminu.

Więcej i bardziej szczegółowo o egzaminach Cambridge można poczytać na: cambridgeenglish.org w zakładce exams and tests oraz w zakładce why choose us, Cambridge English recognition.

Co zwalnia z egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego? Według informacji dyrektora CKE:

„Z egzaminu ósmoklasisty (z danego przedmiotu lub przedmiotów) są zwolnieni uczniowie:

- dotychczasowych sześcioletnich szkół podstawowych, którzy w latach szkolnych 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 uzyskali tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej wymienionej w wykazie olimpiad przedmiotowych przeprowadzanych z przedmiotu lub przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, lub laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim organizowanego z zakresu jednego z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty;
- obecnych ośmiioletnich szkół podstawowych, którzy w roku szkolnym 2017/2018 uzyskali lub w roku szkolnym 2018/2019 uzyskają tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej wymienionej w wykazie olimpiad przedmiotowych przeprowadzanych z przedmiotu lub przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty, lub laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim organizowanego z zakresu jednego z przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty.

Zwolnienie następuje na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie odpowiednio przez ucznia lub słuchacza szkoły podstawowej lub ucznia szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej tytułu odpowiednio laureata lub finalisty.

Zwolnienie, o którym mowa powyżej, jest równoznaczne z uzyskaniem z egzaminu ósmoklasisty z danego przedmiotu najwyższego wyniku”.

Po wczytaniu się w wykaz wszystkich konkursów i olimpiad przedmiotowych znajdujących się w komunikacie MEN publikowanym online na stronie ministerstwa, okazuje się, że z pisania egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego zwolnieni są wyłącznie laureaci olimpiady z języka angielskiego. Co więcej, dzięki uzyskaniu tytułu laureata konkursu przedmiotowego z języka angielskiego można właściwie wybrać szkołę swoich marzeń. Laureaci przyjmowani są bowiem w pierwszej kolejności do szkół i klas, które sami wybiorą. Tytuł finalisty daje z kolei dziesięć dodatkowych punktów do rekrutacji. Jest zatem o co powalczyć. Co ciekawe, za uzyskanie dwóch lub więcej tytułów finalisty (zakładając np., że uczeń dwa lata z rzędu dostaje się do finału, ale nie zdobywa tytułu laureata),

wciąż do zgarnięcia jest tyle samo punktów, choć czasami zależy to od komisji rekrutacyjnych w danym liceum. Pozostaje tylko wątpliwość, czy w związku z licznymi opiniami pojawiającymi się w środowisku rodzicielsko-nauczycielskim odnośnie do mocno zawyżonego poziomu olimpiad przedmiotowych, gra jest warta świeczki. Na to pytanie nie ma jednej, dobrej odpowiedzi.

Co zwalnia z matury z języka angielskiego?

Tytuł laureata olimpiady z języka angielskiego i to właściwie byłoby na tyle. Uzyskanie takiego tytułu jest równoznaczne z otrzymaniem maksymalnej liczby punktów na egzaminie dojrzałości. Ponadto, laureatom łatwiej później dostać się na wymarzony kierunek na wyższej uczelni. Wiele uniwersytetów daje im wręcz przepustkę na rozpoczęcie studiów bez przechodzenia procesu rekrutacji. Wykaz olimpiad znajdziemy na stronie MEN.

Wzmocnienie motywacji wsparte dobrą zabawą jest równie istotne, jak potwierdzanie umiejętności językowych na drodze egzaminów zewnętrznych.

Moim zdaniem warto iść też w ślady Pani Katarzyny Gali, która pisała o alternatywnych konkursach języka w poprzednim numerze „Horyzontów Anglistyki” i znaleźć ciekawą propozycję albo samemu stworzyć coś nieszablonowego. Warto pokazać uczniom, że język to nie tylko podręcznik i płyta CD do niego dołączona, ale niezliczona kombinacja zastosowań. Wzmocnienie motywacji wsparte dobrą zabawą jest równie istotne, jak potwierdzanie umiejętności językowych na drodze egzaminów zewnętrznych. A przy okazji można odkryć swoje inne talenty, poza tym oczywistym – językowym.

Najważniejsze jednak, żebyśmy pokazywali naszym uczniom, że „nauka dla siebie” to nie trud podejmowany dla ocen i rodziców, ale swobodne wykorzystanie nabytych umiejętności.

Mariusz Jaśkiewicz

Lektor języka angielskiego w Szkole Języków Obcych LIVE w Łodzi. Niepoprawny entuzjasta nauczania, raczkujący blogger i metodyk wannabe. Ciągłe na ścieżce rozwoju z marzeniem zostania great teacherem. Fan kina klasy B i popcornu.